

Protokoll fra landsmøte i Amnesty International i Norge

9.-11. november 2018

Clarion Hotel Energy, Stavanger

Ordstyrere: Nina Samnøy og Mette Hamre

Referenter: Louise Hamran Myklebust, Bjarte Økland og Synnøve Vereide

Lørdag 10. november

Musikalsk innslag og velkommen

Elever fra musikklinja på Vågen vgs spilte for landsmøtet.

Assisterende generalsekretær i Amnesty, Ingvild Gjone Lyberg, ønsket velkommen til landsmøte 2018. Hun informerte om at årets landsmøte skal være en feiring av at Verdenserklæringen for menneskerettighetene fyller 70 år og at i løpet av helgen skal vi se tilbake på hva vi har oppnådd på disse 70 årene, vi skal ta tempen på menneskerettighetssituasjonen i verden i dag, og vi skal titte inn i glasskulen for å se hva vi har i vente i årene som kommer.

Lyberg introduserte Amnestys styreleder, Kjetil Haanes. Haanes ønsket velkommen og viste en videohilsen fra den nye generalsekretæren i Amnesty International, Kumi Naidoo.

Åpning og konstituering av landsmøtet 2018 v/styreleder

LM-vedtak P1/2018 - valg av ordstyrere og referenter

Landsmøtet vedtok Nina Samnøy og Mette Hamre som plenumsordstyrere ved akklamasjon. Ordstyrer informerte om muligheten til å ta ordet og komme med andre forslag enn de som er innstilt.

Landsmøtet vedtok Louise Hamran Myklebust, Bjarte Økland og Synnøve Vereide som plenumsreferenter ved akklamasjon.

LM-vedtak P2/2018 - valg av redaksjonskomite

Landsmøtet vedtok Kjetil Haanes, Jørgen Lindbäck-Larsen og Frank C. Tangberg som redaksjonskomite ved akklamasjon.

LM-vedtak P3/2018 - valg av stemmerettsnemd

Landsmøtet vedtok Einar Hjørleifsson, Else Marie Svanæs og Kristin Alvsvåg som stemmerettsnemd ved akklamasjon.

LM-vedtak P4/2018 - godkjenning av agenda og innkalling

Landsmøtet godkjente innkalling og agenda for landsmøtet ved akklamasjon. Ordstyrer erklærte landsmøtet 2018 for konstituert.

Ordstyrer orienterte om prosedyrer for valg av nytt styre. Valgkomitéens innstilling til styret er vedlagt sakspapirene til landsmøtet. Ordstyrer minnte om at det er mulig å fremme benkeforslag. Frist for å komme med benkeforslag er kl. 11.00 lørdag. Skriftlig forslag leveres til ordstyrerne innen fristen.

Ordstyrer orienterte om at landsmøtet har to ombud. Disse kan kontaktes ved ubehagelige opplevelser under landsmøtet. Ombudene er Tor Hugne Olsen fra styret og Henriette Maanum, ansatt i Amnesty. Ombudene presenterte seg og forklarte sin rolle nærmere.

Behandling av styrets beretning

Ordstyrer ba styret innta scenen for behandling av styrets beretning og spørretime. Styreleder Kjetil Haanes presenterte styremedlemmene og informerte om at styrets beretning gjelder perioden fra forrige landsmøte i Trondheim og fram til i dag. I perioden har det blitt gjennomført 11 ordinære styremøter og ca. 150 saker har blitt behandlet.

Styreleder trakk fram arbeid med etiske retningslinjer, nye retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering, samt nye retningslinjer for plassering av økonomiske midler. AIN har ca. 50 millioner kr som til nå har stått i bank. Med nye retningslinjer kan disse nå plasseres i pengemarked og obligasjonsfond.

Videre har styret vært førende for nytt stemmesystem internasjonalt. Tidligere var systemet slik at seksjonene hadde ulik fordeling av stemmer basert på antall medlemmer og økonomisk støtte til den internasjonale delen av organisasjonen. Med dagens system har alle seksjoner én stemme hver.

Internasjonalt er det vedtatt at nåværende strategiperiode forlenges med 1 år. Styreleder orienterte om at den norske strategien som er basert på den internasjonale strategien forlenges tilsvarende med 1 år.

Etter en omfattende prosess hvor medlemmer og ansatte har vært involvert besluttet styret å tilby John Peder Egenæs nytt åremål som generalsekretær. Egenæs har takket ja til dette.

Amnesty i Norge har mange aktive grupper rundt i landet. Det er særlig stor aktivitet blant ungdom og studenter. I snitt har Amnesty hatt to arrangementer hver dag siden forrige landsmøte.

Organisasjonen har hatt god økonomisk utvikling og de ambisiøse målene som ble satt i Trondheim er innfridd. Kostnadene har over flere år vært lavere enn inntektene. I år er situasjonen annerledes da vi har høyere kostnader enn inntekter. Dette skyldes i stor grad økte kostnader knyttet til verving. Nye medlemmer bidrar imidlertid med høyere beløp enn tidligere, dermed er det ventet at dette vil gå i pluss på sikt. Pr i dag har Amnesty i Norge 55.500 medlemmer.

Styreleder åpnet for spørsmål fra salen. Styret og generalsekretæren svarte på spørsmål knyttet til Amnestys arbeid i Saudi Arabia, Nicaragua og flyktninger i asylmottak, samt spørsmål knyttet til medlemskontingent, verving og hva slags vurderinger som blir gjort med hensyn til plassering av midler vs. bruk av midler til menneskerettighetsarbeid.

Ordstyrer ba landsmøtet om å gi styret ansvarsfrihet. **Landsmøtet vedtok å gi styret ansvarsfrihet ved akklamasjon.**

Styreleder takket av styremedlemmer som ikke stiller til gjenvalg.

Hilsen fra utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Styreleder introduserte utenriksminister Ine Eriksen Søreide. Utenriksministeren fortalte at menneskerettigheter er en forutsetning for norsk utenrikspolitikk og at Amnesty spiller en viktig rolle i dette arbeidet. Hun takket for godt samarbeid mellom Amnesty og embetsverket i UD, og for gode samtaler med ledende personer i organisasjonen.

Utenriksministeren fortalte om regjeringens arbeid for menneskerettighetene og trakk fram arbeidet knyttet til menneskerettighetsforsvarere, samt menneskerettighetssituasjonen i Tanzania, Saudi Arabia, Kina og Tyrkia spesielt.

Landsmøtet 2018 v/generalsekretær John Peder Egenæs

Generalsekretær John Peder Egenæs ønsket nye og gamle medlemmer velkommen til årets landsmøte. Han snakket om utvikling i dagens samfunn og hvordan vi som Amnesty må fortsette å kjempe. Egenæs oppfordret til å hente energi fra det at vi har klare motstandere og klare problemer vi ønsker å bekjempe. Han minnet om at vi har skapt endring før og at vi skal få det til igjen. For å få til det trenger vi flere folk inn i organisasjonen. Vi må snakke om verdiene vi står for opp, og vi må støtte de som står opp for de samme verdiene som oss. Egenæs håper landsmøtet vil inspirere deltakerne til å fortsette kampen for menneskerettighetene og minner om at kampen for menneskerettighetene er en kontinuerlig kamp som aldri er vunnet en gang for alle.

Presentasjon av kandidater til styret og valgkomiteen

Valgkomiteen 2016-2018 har bestått av: Jostein Djupvik, Hildur Knutsen Kamsare, Håkon Sæberg og Trude Hella Eide (vara).

Valgkomitéens innstilling til styret 2018-2020 er følgende:

- Kjetil Haanes, leder
- Thea Schjødt, nestleder
- Eva Hildrum, styremedlem
- Kjell Johnsen, styremedlem
- Siri Gloppen, styremedlem
- Tonje Hellevig, styremedlem
- Tor-Hugne Olsen, styremedlem
- Tor Kåpvik, styremedlem
- Thomas Øvestad, 1. vara
- Selma Ahmetagic, 2. vara
- Viktor Matre, 3. vara
- Grethe Kristine Olsen, 4. vara

Leder av valgkomiteen, Jostein Djupvik, begrunnet innstillingen. Innstillingen er basert på et ønske om å bygge et styre som samlet sett har kompetanse som dekker hele bredden av problemstillinger Amnesty jobber med. Styret må kunne håndtere nasjonale og internasjonale organisatoriske spørsmål, økonomiske spørsmål og menneskerettslige spørsmål. En god balanse mellom kjønn, alder og geografisk bakgrunn er viktig, samt kontinuitet og stabilitet i styret. Flere stiller til gjenvalg, inkludert leder og nestleder. Det har også vært en bevissthet rundt det å få inn unge medlemmer i styret. Noen av de innstilte er ikke aktive pr. i dag. Årsaken er at komiteen ser det som viktig også å få inn ekstern erfaring i styret.

Djupvik minnet om at dette er en innstilling, og at det til syvende og sist er landsmøtet som bestemmer sammensetningen i styret. Han informerte om at det har kommet inn to benkeforslag og ber om at de som har fremmet forslaget kommer opp på scenen for å gi en begrunnelse.

Tidl. studentrådsleder Oda Ringstad begrunner forslaget som ble fremmet på vegne av de 16 studentgruppene i Amnesty Norge. Forslaget går ut på at Selma Ahmetagic og Grethe Kristine Olsen, som er innstilt som henholdsvis 2. og 4. vara, skal ha fast plass i styret. Gjennomsnittsalder i innstilt styre er 50,3 år.

Gjennomsnittsalderen blant varaene er 23 år. Innstillingen underbygger ikke den internasjonale strategien eller det vi har vedtatt som organisasjon. Denne sier at ungdom og studenter skal ha en spesiell plass i Amnestys beslutningsorgan.

Styrekandidatene presenterte seg selv. To av de innstilte kandidatene var ikke tilstede på landsmøtet. Disse ble presentert av valgkomiteen.

Valgkomitéens innstilling til valgkomité 2018-2020 er følgende:

- Jostein Djupvik
- Nancy Herz
- Heidi Wiggen
- Ida Johanne Aadland

Presentasjon av regionlederne

June Haugane (sør), Tanja Clifford (vest), Ole-Gunnar Solheim (nord), Camilla Olsen (øst) og Tove Marie Paasche (Midt) presenterte seg.

70 år med menneskerettigheter – hva har vi oppnådd?

Thomas Hammarberg, tidligere generalsekretær i Amnesty International, fortalte om menneskerettighetenes utvikling fra 1948 og frem til i dag, og hvordan Amnesty har bidratt til å kjempe fram viktige seire på området.

Presentasjon av Action Hour og aktivisttorget

Kampanjeleder Nina Langslet og nasjonalkoordinator Louise Myklebust presenterte Action Hour og aktivisttorget.

Fra hatretorikk til politikk

Idil Eser (tidl. generalsekretær i Amnesty i Tyrkia), Draginja Nadazdin (generalsekretær i Amnesty i Polen) og Áron Demeter (generalsekretær i Amnesty i Ungarn) i samtale med Amnestys generalsekretær John Peder Egenæs. Fokuset for samtalen var det stadig innskrenkede handlingsrommet for de som kjemper for menneskerettigheter verden over, med et særlig fokus på situasjonen i Tyrkia, Ungarn og Polen.

Søndag 11. november

Musikalsk innslag

Elever fra musikklinja på Vågen vgs spilte for landsmøtet.

Amnestys internasjonale styre nå og framover

Rune Arctander fortalte om sine erfaringer fra det internasjonale styret og om organisasjonens planer for årene framover.

Vinner av Amnestyprisen holder tale

Støttegruppa for Farida, vinneren av årets Amnestypris, fortalte om sitt engasjement og arbeid i saken til Farida.

Valg av styre og valgkomite

Ordstyrer informerte om retningslinjer og vedtekter for valg. I følge forretningsordenen for landsmøtet skal det gjennomføres separat valg av styreleder og nestleder, deretter øvrige styremedlemmer og tilslutt varamedlemmer. Resultatet av hvert valg skal gjøres kjent før neste votering finner sted. Dersom det er overtallige kandidater til verv, foretas valg skriftlig.

Ordstyrer ba om at dørene til salen lukkes slik at tellekorpset kan telle hvor mange stemmeberettigede det er i salen. Tellekorpset telte 103 stemmeberettigede i salen.

Ordstyrer foreslo valg av leder og nestleder ved akklamasjon ettersom det ikke hadde kommet inn noen benkeforslag til disse posisjonene. **Landsmøtet valgte Kjetil Haanes til styreleder og Thea Schjødt til nestleder ved akklamasjon.**

Da det har kommet inn to benkeforslag til ordinære styremedlemmer vil valg av ordinære styremedlemmer gjøres skriftlig. De som ikke får tilbud om fast plass i styret, får mulighet til å stille som vara.

Ordstyrer orienterte om at deltagere har fått utdelt en stemmeseddel som inkluderer valgkomitéens seks forslag til ordinære styremedlemmer, samt de to benkeforslagene. Under avstemmingen stemmes det ved å krysse av på maks seks av navnene. Ved flere enn seks kryss vil stemmeseddelen bli forkastet.

Valg av de seks ordinære styremedlemmene i styret ble gjennomført ved skriftlig valg. Senere på dagen da resultatene fra det skriftlige valget var klart, informerte ordstyrer om resultatet. **Landsmøtet valgte Kjell Johnsen, Siri Gloppen, Tonje Hellevig, Tor-Hugne Olsen, Tor Kåpvik og Selma Ahmetagic som ordinære styremedlemmer via skriftlig valg.**

På bakgrunn av resultatene fra det skriftlige valget ba ordstyrer valgkomitéen redegjøre for ny innstilling til varaer. Valgkomitéens nye innstilling til varaer var følgende:

1. Thomas Øvestad
2. Eva Hildrum
3. Viktor Matre
4. Grethe Kristine Olsen

Ordstyrer foreslår valg av varamedlemmer ved akklamasjon ettersom det ikke har kommet inn noen benkeforslag til disse posisjonene. **Landsmøtet valgte varamedlemmene ved akklamasjon.**

Ordstyrer foreslår at valgkomiteen velges ved akklamasjon ettersom det ikke har kommet inn noen benkeforslag til disse posisjonene. **Landsmøtet valgte valgkomitéen ved akklamasjon.**

Plenumsbehandling av innstilling fra arbeidsgruppe økonomi

Ordstyrer for arbeidsgruppe økonomi, Bodil Røyset, presenterte arbeidsgruppens innstilling i plenum.

ØK 1/18 - Regnskaper 01.01.2016 - 30.06.2018

Vedtaksforslaget var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

Amnesty International i Norges landsmøte tar de fremlagte regnskap til etterretning.

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok forslaget enstemmig.**

ØK 2/18 - Prognose 2019 og 2020

Vedtaksforslaget var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

Amnesty International i Norges landsmøte vedtar inntekts- og kostnadsramme for 2019 på 122,5 mill kr, og for 2020 på 128,0 mill kr. Landsmøtet viser til vedtektenes § 7 og gir styret adgang til å foreta eventuelle endringer som har som mål å realisere eller forbedre budsjettert resultat, eller om nødvendig å begrense mulige negative resultatavvik. Styret skal redegjøre for foretatte endringer. Bruk av organisasjonens fond skal skje i henhold til gjeldende retningslinjer.

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok forslaget enstemmig.**

ØK 3/18 - Valg av revisor

Vedtaksforslaget var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

PWC gjenvelges som revisor for AI Norge.

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok forslaget enstemmig.**

Plenumsbehandling av innstilling fra arbeidsgruppe menneskerettigheter

Ordstyrer for arbeidsgruppe menneskerettigheter, Cecilie Sjørnsen, presenterte innstillingen fra arbeidsgruppe menneskerettigheter i plenum.

MR 1/18 - Vest-Sahara

Vedtaksforslaget var fremmet av gruppe 13 fra Egersund og støttet av arbeidsgruppen uten endringer.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

Amnesty i Norge skal ha økt fokus på menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara ved å:

- **prioritere å ta opp enkeltsaker om Vest-Sahara som Amnesty jobber med internasjonalt. Amnesty Norge kan gjerne etterspørre saker fra Amnesty International.**
- **samarbeide med norske organisasjoner som fokuserer på Vest-Sahara for å få situasjonen der mer i søkelyset.**

Ordstyrer åpnet for om noen ville ta ordet.

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok forslaget med flertall.** To stemte i mot forslaget.

MR 2/18 – Landsmøteuttalelse

Landsmøteuttalelsen var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen.

Ordstyrer åpnet for innspill og spørsmål fra salen. Det ble stilt ulike spørsmål knyttet til uttalelsen som ble besvart av styret.

Medlem Bodil Røyset kom med skriftlig innspill om å bytte ut ordet «samtykkelov» med «samtykkebasert voldtektsbestemmelse». Røyset utdypet med at «samtykkelov» er et begrep som skaper uriktige assosiasjoner til hva dette dreier seg om. Forslagsstillerne støttet innspillet og godtok endring uten avstemning.

Ordstyrer ba landsmøtet stemme over forslaget med foreslått endring. **Landsmøtet vedtok innstillingen med flertall.** 1 stemte i mot.

Vedtatt landsmøteuttalelse:

Menneskerettigheter er aller viktigst

Landsmøtet i Amnesty Norge har fire konkrete krav til KrF i regjeringsforhandlingene.

Internasjonale menneskerettigheter er under press verden over. En lang rekke spørsmål vil handle om det som skjer internasjonalt, men en del spørsmål vil også avgjøres her i Norge. Amnesty har fire konkrete krav til Kristelig Folkeparti (KrF) i regjeringsforhandlingene.

1) Mennesker på flukt: Ta i mot flere flyktninger og ta tilbake rimelighetsvilkåret.

Det er 68,5 millioner mennesker på flukt i verden. Dette er sårbare mennesker som er utsatt for krig, konflikt, klimaendringer og andre trusler mot sin eksistens. KrF bør bruke regjeringsforhandlingene til å markere at det kun finnes globale løsninger på den globale flyktningekrisen. Derfor må KrF fastholde at Norges flyktning- og asylpolitikk må være i tråd med folkeretten og UNHCRs anbefalinger. Med dagens lave asylankomster bør vi kunne bidra mer og følge høykommissærens anbefaling på 5 000 kvoteflyktninger i 2019. I tillegg bør rimelighetsvilkåret, som ble tatt ut av utlendingsloven i 2016, gjeninnføres. Endringen innebar at langt flere asylsøkere får avslag og henvises til internflukt i en annen del av hjemlandet. Dette uten at det kan gjøres individuelle vurderinger. EU, Canada, USA, Storbritannia og Australia anvender alle rimelighetsvilkåret når internflukt vurderes. Norge bør ikke være bekjent av en jumboplass.

Kravet KrF bør stille: Ta i mot 5000 kvoteflyktninger. I tillegg bør rimelighetsvilkåret gjeninnføres.

2) Samtykkebasert voldtektsbestemmelse og handlingsplan mot voldtekt

Det siste året har vist at vi har en lang vei å gå for å sikre at jenter og kvinner selv får sette grensene rundt sin egen kropp. Internasjonalt er det en lang rekke forhold vi må adressere, men skulle vi gjøre èn ting i Norge som markerte en viktig forskjell, ville det være knyttet til voldtekt. En samtykkebasert voldtektsbestemmelse er viktig fordi den fastslår at det ikke er bruken av vold eller trusler, men mangelen på fritt samtykke, som definerer en voldtekt. Innføring av samtykkebestemmelse vil ha en viktig holdningsskapende og forebyggende effekt, og senke terskelen for å anmelde voldtekt. Amnesty mener at en samtykkebestemmelsen i tillegg vil sikre at norsk lovgivning kommer i overensstemmelse med internasjonal rett. Etter at KrF støttet et forslag om dette i Stortinget i vår, bør samtykkeprinsippet nå løftes inn i regjeringsforhandlingene. Den lenge lovede handlingsplanen mot voldtekt fra justisdepartementet bør også legges frem snarest.

Kravet KrF bør stille: Norge må få en samtykkebasert voldtektslovgivning. I tillegg bør KrF sikre at handlingsplanen mot voldtekt endelig blir lagt frem.

3) En menneskerettighetslov for næringslivet

Nordmenn er hver eneste dag helt avhengig av andre mennesker over hele kloden: Frukten vi spiser, mobiltelefonene vi kommuniserer med og klærne vi går i. Tiden har kommet for at næringslivet tar ansvar for hele verdikjeden, fra bøndene på bomullsmarkene til t-skjorten som henger i butikken. De som jobber og sliter under kummerlige forhold må få et langt mer robust forsvar for sine menneskerettigheter. Da kan ikke dette lengre være et frivillig prosjekt for næringslivet. I mange land er det nå vedtatt bindende retningslinjer for næringslivet. Nå må Norge komme etter.

Kravet KrF bør stille: Norge må få en menneskerettighetslov for næringslivet som gjør norske selskaper pliktige til å respektere menneskerettighetene i alle ledd av virksomheten, herunder datterselskaper og hele leverandørkjeden i innland og utland.

4) En lov som stopper hets og bidrar til ytringsfrihet

Netthets er den største ytringsfrihetsutfordringen i Norge i dag. Amnesty International har kartlagt at to av tre kvinnelige politikere i Norge har vært utsatt for hets og trakassering på nett. En av ti kvinner i den øvrige befolkningen er utsatt for det samme. Hetsen fører til angst og nedstemthet. Fokuset skifter fra et fokus på saken til en bekymring til å bli hetset etter du har vært på luften i en debatt. Amnesty har dokumentert at

kvinner unngår enkelte tema, justerer måten de snakker på og i verste fall trekker seg fra den offentlige samtalen.

Kravet KrF bør stille: *Norge må få en straffelov som sikrer at kjønnsbasert hets kan straffes. Samtidig må politiet få økte ressurser og bedre kompetanse til å bekjempe hatefulle ytringer på nett.*

MR 3/18 – Landsmøteuttalelse

Landsmøteuttalelsen var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen etter at noen endringer var blitt gjort.

Ordstyrer åpnet for innspill og spørsmål fra salen. Det ble blant annet stilt spørsmål rundt hvorfor det foreslås at ONS skal avslutte sitte samarbeid med Saudi Aramco, når dialog kan være et viktig verktøy. Styret inviterte Egenæs til å svare på dette. Egenæs svarte at det ikke er vanlig at Amnesty ber om brudd på samarbeid, men at hovedsponsoren av oljemessen er et statseid saudisk oljeselskap er problematisk. Det bes ikke om diplomatisk brudd med Saudi-Arabia, men om brudd i forhold til akkurat denne sponsoren.

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok uttalelsen med flertall.** 1 stemte i mot.

Vedtatt landsmøteuttalelse:

Amnesty krever endring i Norges forhold til Saudi-Arabia

Landsmøte i Amnesty Norge krever at Oljemessen i Stavanger arrangert av Offshore North Sea ("ONS") avslutter samarbeidet med Saudi Aramco, som er eid av det saudiske regimet.

Landsmøte i Amnesty Norge krever også at norske myndigheter endrer sin politikk overfor Saudi-Arabia.

Drapet på den saudiarabiske journalisten Jamal Khashoggi i Istanbul 2. oktober 2018 har synliggjort for en hel verden at saudiske myndigheter krenker menneskerettighetene på det groveste. På de fleste områder ligger Saudi-Arabias respekt for menneskerettighetene i bunnsjiktet i verden: Mangel på sivile og politiske rettigheter, et politisk kontrollert rettsapparat, bruk av tortur, forsvinninger og dødsstraff, og systematisk kjønnsbasert og trosbasert diskriminering.

Siden kronprins Mohammed bin Salman kom til makten i juni 2017 har Saudi-Arabia i en omfattende PR-kampanje forsøkt å fremstille den unge kronprinsen som en reformator for å lokke til seg utenlandske investorer. Landet er svært oljeavhengig og trenger desperat å inngå handelsavtaler på nye næringsområder. Samtidig har forfølgelsen i landet økt.

Både reformtilhengere, kvinneaktivister og andre menneskerettighetsforkjempere, har blitt arrestert i bølger siden han kom til makten. Religiøse ledere som ikke aktivt har vist lojalitet til kronprinsens aggressive utenrikspolitikk er også fengslet. Myndighetene har tatt i bruk terrorlovgivning for å kneble kritiske stemmer. Noen er allerede dømt til døden og henrettet, mens flere nå står i fare for å lide samme skjebne.

Kronprinsen står også bak en krigføring i nabolandet Jemen, som gjentatte ganger har vist seg å være i strid med internasjonal rett og som har fått katastrofale konsekvenser for sivilbefolkningen. Amnesty International Norge mener at det er på høy tid at norske myndigheter i samarbeid med likesinnede land øker kritikken av Saudi-Arabias systematiske krenkelser av menneskerettighetene og tar i bruk tyngre diplomatisk press.

Samtidig krever vi en gjennomgang av sentrale norske forbindelser til landet for å sikre at det er samsvar i norsk politikk overfor Saudi-Arabia.

Ifølge norske myndigheter er menneskerettighetene både mål og middel i utenrikspolitikken, og Norge har påtatt seg rollen som forsvarer for menneskerettighetsforkjempere over hele verden. En slik retorikk forplikter. Den må gjennomsyre den praktiske politikken.

Saudi-Arabia har i likhet med Norge bygget store deler av sin rikdom på store oljeforekomster. Det gjør at vi også får noen felles arenaer med landet. Siden dette landsmøte holdes i Stavanger, er det naturlig at det rettes et ekstra fokus på oljeindustriens bånd til det saudiske regimet, og spesielt oljemessen som avholdes i Stavanger annethvert år. Her er selskapet som regimet i Saudi-Arabia selv styrer fullt og helt, Saudi Aramco, en av hovedsponsorene bak messen. Som en betydelig internasjonal møteplass for oljeindustrien, forventer vi at Oljemessen i Stavanger gjør en selvstendig etisk betraktning av dette samarbeidet.

Punkt 1: Amnesty International Norge krever at ONS avslutter sitt samarbeid med Saudi Aramco.

Punkt 2: Amnesty International Norge mener at norske myndigheter umiddelbart må:

1. Gå sammen med likesinnede land og kreve uavhengig FN-ledet granskning av drapet på Jamal Khashoggi
2. Kreve umiddelbar og betingelsesløs løslatelse av alle samvittighetsfanger, inkludert alle kvinneaktivister.
3. Støtte og beskytte saudiske menneskerettighetsforkjempere i Saudi-Arabia og utenfor landets grenser.
4. Foreta en grundig gjennomgang av alle Oljefondets investeringer i det saudiske markedet for å sikre at de er i tråd med fondets etiske rammeverk og ikke bryter menneskerettighetene.
5. Revidere Oljefondets rammeverk, slik at investeringer i selskaper som er ansvarlige for brudd på menneskerettighetene forhindres mer effektivt enn i dag.
6. Norske myndigheter må uttrykke en klar og skarp kritikk av Saudi Arabias krigføring i Jemen, og klare brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

Plenumsbehandling av innstilling fra arbeidsgruppe organisasjon

Ordstyrer for arbeidsgruppe organisasjon, Hilde Gamkinn, presenterte innstillingen fra arbeidsgruppe organisasjon i plenum.

Bakgrunnen for flere av vedtaksforslagene er vedtak ORG 5/16 som ble vedtatt av landsmøtet i 2016. Vedtaket gikk ut på at det skulle nedsettes et utvalg som skal utrede Amnesty i Norge sitt medlemsdemokrati. Styret har fremmet ORG 1-3/18 som en konsekvens av resultatene som kom frem av undersøkelsen.

ORG 1/18 - Syklus for Amnesty i Norges landsmøte

Styret fremmet opprinnelig følgende to likestilte alternative forslag som ble stilt opp mot hverandre:

Alternativ 1: Landsmøtet bestemmer at Amnesty i Norge skal avholde årlige landsmøter og gjør følgende nødvendige vedtektsendringer:

Forslag til vedtak 1:

§5 andre paragraf i vedtektene til Amnesty i Norge endres fra «Landsmøtet er AI Norges høyeste organ, og avholdes hvert annet år» til «Landsmøtet er AI Norges høyeste organ, og avholdes hvert år»

Forslag til vedtak 2:

Instruks for valgkomiteen, andre setning, endres fra «Landsmøtet er Amnesty i Norges høyeste organ, og avholdes hvert annet år» til «Landsmøtet er Amnesty i Norges høyeste organ, og avholdes hvert år.»

Alternativ 2: Landsmøtet bestemmer at det fortsatt skal avholdes landsmøte hvert annet år og at det i årene mellom landsmøtene skal arrangeres møteplasser for involvering av medlemmene i «Global Assembly» saker.

Forslag til vedtak:

I årene uten landsmøte skal styret sørge for at det finnes møteplasser hvor medlemmene blir involvert

og hørt i saker som skal til behandling i Global Assembly.

Arbeidsgruppen behandlet disse og valgte å anbefale alternativ 1. Ordstyrer informerte om at siden dette alternativet vil kreve vedtektsendringer kreves det 2/3 flertall for at forslaget skal vedtas.

Det ble stilt spørsmål rundt formalia ved behandling av saken, som ordstyrer besvarte. Ordstyrer gjorde landsmøtet oppmerksom på at alternativ 1 henger sammen med ORG 2/18 og ORG 3/18. Dersom alternativ 1 ikke får 2/3 flertall vil disse to sakene ikke bli behandlet. Det ble stilt spørsmål om hvorfor sentralisering av landsmøtet kun skal diskuteres dersom det blir vedtatt at organisasjonen skal ha årlige landsmøter. Styret svarte at ORG 2/18 er fremmet som er forslag for å begrense kostnader dersom organisasjonen går over til å arrangere årlige landsmøter.

Styret ble bedt om å redegjøre for argumenter for og i mot alternativene. Styret utdypet at fordeler ved årlige landsmøter er at det gir medlemmene bedre muligheter til å påvirke internasjonale prosesser, hyppigere påvirkningsmuligheter også nasjonalt, det kan styrke nettverksbyggingen, aktivismen og engasjementet i organisasjonen. Ulemper er at det er kostbart for organisasjonen og arbeidskrevende for sekretariatet.

Det ble kommentert at det har vært snakk om å flytte landsmøtet til våren og stilt spørsmål om dette er en del av denne diskusjonen. Styret svarte at det legges opp til å flytte landsmøtet til våren uavhengig av utfallet i denne saken, slik at Amnesty i Norge kommer i takt med internasjonale prosesser og det internasjonale møtet, Global Assembly, som avholdes årlig i juli/august.

Styret opplyste om at neste landsmøte vil bli våren 2020 uavhengig av utfallet på denne saken.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

Alternativ 1: Landsmøtet bestemmer at Amnesty i Norge skal avholde årlige landsmøter og gjør følgende nødvendige vedtektsendringer:

Forslag til vedtak 1:

§5 andre paragraf i vedtektene til Amnesty i Norge endres fra «Landsmøtet er AI Norges høyeste organ, og avholdes hvert annet år» til «Landsmøtet er AI Norges høyeste organ, og avholdes hvert år»

Forslag til vedtak 2:

Instruks for valgkomiteen, andre setning, endres fra «Landsmøtet er Amnesty i Norges høyeste organ, og avholdes hvert annet år» til «Landsmøtet er Amnesty i Norges høyeste organ, og avholdes hvert år.»

Landsmøtet vedtok årlige landsmøter med 86 stemmer for og 18 i mot.

ORG 2/18 - Ved årlige landsmøter skal de fortrinnsvis arrangeres i hensiktsmessig beliggenhet til Gardermoen.

I arbeidsgruppen ble følgende to alternative forslag stilt opp mot hverandre, hvorav alternativ 1 var det opprinnelige vedtaksforslaget som styret hadde fremmet og alternativ 2 var fremmet i arbeidsgruppen.

Alternativ 1:

Ved årlige landsmøter skal de fortrinnsvis arrangeres i hensiktsmessig beliggenhet til Gardermoen.

Alternativ 2:

Ved årlige landsmøter kan disse veksle mellom å være i hensiktsmessig beliggenhet til Gardermoen og regionene.

Arbeidsgruppen behandlet disse og anbefalte alternativ 2.

Ordstyrer åpnet for diskusjon. Det ble kommentert fra medlemmer at avgjørelsen om hvor landsmøtet skal avholdes burde ligge hos styret og at landsmøtet burde ha tillit til at styret kan avgjøre dette på en god måte. Det ble derfor foreslått å stemme ned begge forslagene.

Andre medlemmer kommenterte at det å legge landsmøtet til samme sted kan føre til få deltakere fra de andre regionene. Videre ble det bemerket at eventuelle økte kostnader som vil forekomme av å ha landsmøtet i regionene er en kostnad som en så stor medlemsorganisasjon som Amnesty burde påkoste seg, og at landsmøtet ved å vedta alternativ 2 vil sende et viktig signal til styret og sekretariatet om å styrke regionene.

Gjennom videre diskusjon ble følgende to alternativer fremmet skriftlig til ordstyrer:

**Alternativ 3:
Landsmøtet veksler mellom regionene.**

**Alternativ 4:
Styret avgjør hvor landsmøtet skal være.**

Det ble diskutert at det vil være sårbart for regionene dersom de skal arrangere landsmøte hvert femte år med nåværende bemanning. Medlemmer kommenterte at det eventuelt må tilrettelegges for at regionkontorene har nok ressurser til å kunne gjennomføre dette dersom landsmøtet vedtar at landsmøtet skal veksle mellom regionene.

Styret kommenterte at vi går inn i et nytt system med nye landsmøter og at det er usikkert hvor mange ansatte organisasjonen vil ha sentralt til å jobbe med dette. Det kan derfor være lurt å vente med å ta et valg som binder oss til plassering av landsmøtet, og at denne beslutningen kan tas i første omgang av styret. Forslagene kan potensielt tas opp ved et senere landsmøte dersom ting ikke fungerer.

Medlemmer både støttet og var uenig med dette forslaget. Ordstyrer foreslo derfor å stemme over forslaget fra arbeidsgruppen først – alternativ 2:

**Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:
Ved årlige landsmøter kan disse veksle mellom å være i hensiktsmessig beliggenhet til Gardermoen og regionene.**

Landsmøtet vedtok forslaget med knapt flertall, 47 stemte for og 45 stemte i mot.

ORG 3/18 - Endring av syklus for styret

Vedtaksforslagene i ORG 3/18 var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer. Ordstyrer åpnet for spørsmål og innspill fra salen.

Det ble stilt spørsmål rundt hvordan overgangsordningen vil være med tanke på at kun tre av de ordinære styremedlemposisjonene skal stå til valg under hvert landsmøte. Styret svarte at posisjonene til de tre ordinære styremedlemmene som har sittet lengst i styret vil stå til valg ved neste landsmøte. Videre ble det stilt spørsmål om hvorfor det foreslås at varaer skal velges årlig. Styret svarte at dette er samme ordning som våre naboland har, det er også vanlig ordning i andre organisasjoner.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

**Vedtak 1:
§ 5, tredje paragraf i vedtektene til Amnesty i Norge endres fra «*Styret velges av landsmøtet og leder AI Norge mellom landsmøtene. Styret er ansvarlig overfor landsmøtet*» til «*Styret velges av landsmøtet og leder AI Norge mellom landsmøtene. Styreleder og nestleder velges for en periode på to år, og velges samme år. De resterende styremedlemmene velges for en periode på to år, der tre velges på like år og tre på ulike år. Varamedlemmer velges årlig. Styret er ansvarlig overfor landsmøtet*».**

**Vedtak 2:
Under punkt 8 i Forretningsordenen for landsmøtet legges det til et nytt punkt der står: «*Styreleder og nestleder velges for en periode på to år, og velges samme år. De resterende styremedlemmene velges for en periode på to år, der tre velges på like år og tre på ulike år. Varamedlemmer velges årlig*».**

Punkt 8.1, første setning, i Forretningsorden for landsmøtet endres fra «*Valgkomiteen foreslår kandidater til leder, nestleder, styre- og varamedlemmer. I tillegg til nytt styre, fremsettes forslag til ny valgkomité*» til «*Valgkomiteen foreslår kandidater til de tillitsvervene som settes til valg. I tillegg til dette fremsettes forslag til ny valgkomité*».

Vedtak 3:

Punkt 1.1 i instruks for valgkomiteen endres fra «*Valgkomiteen skal nominere styreleder, nestleder, 6 styremedlemmer og 4 varamedlemmer. Valgkomiteen skal sikre aktuelle kandidater og at de presenteres på en måte som gir medlemmene et godt grunnlag for å vurdere deres kvalifikasjoner for rollen*» til «*Valgkomiteen skal nominere styreleder, nestleder, 6 styremedlemmer og 4 varamedlemmer, avhengig av hvem som settes til valg det aktuelle året. Styreleder og nestleder velges for en periode på to år, og velges samme år. De resterende styremedlemmene velges for en periode på to år, der tre velges på like år og tre på ulike år. Varamedlemmer velges årlig. Valgkomiteen skal sikre aktuelle kandidater og at de presenteres på en måte som gir medlemmene et godt grunnlag for å vurdere deres kvalifikasjoner for rollen*»

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok innstillingen enstemmig.**

ORG 4/18 - Endring av vedtektene til Amnesty International i Norge

Vedtaksforslaget var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer.

Ordstyrer påpekte at utgangspunktet for vedtaksforslaget er at teksten knyttet til dette er ulik i vedtektene til Amnesty i Norge og forretningsorden for landsmøtet.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

§ 6 i vedtektene til Amnesty i Norge endres fra «*Landsmøtet innkalles av styret med minst 4 måneders varsel til medlemmene. Forslag som skal behandles på landsmøtet må være styret i hende senest 3 måneder før landsmøtet. Fullstendig saksliste må være sendt deltakerne 1 måned før landsmøtet*» til «*Landsmøtet innkalles av styret med minst 4 måneders varsel til medlemmene. Vedtektsendringsforslag må være styret i hende senest 3 måneder før landsmøtet, og ordinære vedtaksforslag må være styret i hende senest 6 uker før landsmøtet.*»

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok innstillingen enstemmig.**

ORG 5/18 - Endring av instruks for valgkomiteen

Vedtaksforslaget var fremmet av styret og støttet av arbeidsgruppen uten endringer. Ordstyrer åpnet for spørsmål og innspill fra salen. Det var ingen som tok ordet.

Forslag til vedtak fra arbeidsgruppen:

Under punkt 1 i Instruks for valgkomiteen legges det til et nytt punkt der det står: «*1.3 Valgkomiteen skal også bistå styret med å identifisere kandidater til internasjonale posisjoner.*»

Ordstyrer foreslo at landsmøtet går til avstemming. **Landsmøtet vedtok innstillingen enstemmig.**

ORG 6/18 - Ungdom og studenter i Amnesty i Norges styre

I arbeidsgruppen ble flere alternative forslag diskutert. Alternativ 1 var det opprinnelige forslaget som var fremmet av leder og nestleder av Studentrådet til Amnesty i Norge. Alternativ 2 og 3 ble fremmet i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen anbefalte alternativ 2.

Alternativ 1:

Punkt 3.1 i Instruks for valgkomiteen endres fra «*Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet*» til «*Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet.*»

Valgkomiteen skal tilstrebe at innstillingen til styremedlemmer inkluderer et studentmedlem og et ungdomsmedlem.»

Alternativ 2:

Punkt 3.1 i Instruks for valgkomiteen endres fra « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet» til « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet. Valgkomiteen skal innstille minst en student eller et ungdomsmedlem til fast styremedlem».

Alternativ 3:

Punkt 3.1 i Instruks for valgkomiteen endres fra « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet» til « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet. Valgkomiteen skal tilstrebe at innstillingen til styremedlemmer inkluderer minst et ungdomsmedlem.»

Ordstyrer åpnet for spørsmål og innspill fra salen.

I diskusjonen ble det påpekt at det er forskjell på student- og ungdomsmedlem. Med ungdom menes de under 25 år. Det ble også bemerket at Amnesty International har et mål om at minst 30 % av medlemmene skal være ungdom, noe styret burde reflektere.

Videre ble det bemerket at ved å reservere en plass i styret for ungdom/studenter er det kun fem ordinære styremedlemmer igjen som skal reflektere alle andre hensyn (kjønn, geografi, mangfold, kompetanse etc.). Som et svar på dette ble det påpekt at studenter kan reflektere andre hensyn enn bare det at de er studenter.

Det ble stilt spørsmål rundt hvorfor de fire yngste i valgkomitéens innstilling er innstilt som varaer. Valgkomitéen svarte at de har gjort en vurdering basert på mange kriterier og at det er innstilt kandidater til de ordinære styreplassene som er forholdsvis unge. Videre ble det formidlet at det kan være naturlig å rekruttere inn styremedlemmer som er studenter og unge gjennom vararollen.

Det ble fremmet et ønske om å opprettholde alternativ 3 som sender et klart signal til valgkomitéen om at landsmøtet ønsker et ungdomsmedlem i styret. Meningen med dette er ikke å utelate studenter, men å vektlegge at det er viktig å få inn ungdom som kan bringe med et annet perspektiv. Det ble diskutert om det burde endres fra ordet ungdomsmedlem til ungdom for å ikke ekskludere unge studenter fordi de formelt sett er registrert som ungdomsmedlem.

Ordstyrer foreslo å endre alternativ 3 slik at det står «...minst en ungdom».

Det ble bemerket at det er viktig at studenter og andre unge er representert i styret, men at det ikke er nødvendig med disse presiseringene i instruksjonen til valgkomitéen. Det står allerede at valgkomiteen skal ivareta alder selv om årets innstilling kanskje ikke er det beste eksempelet på det, men det har landsmøtet korrigert gjennom valg av styret. Dersom vi går inn for denne presiseringen vil det kanskje komme andre liknende krav og komitéen vil miste sin fleksibilitet.

Ordstyrer foreslo å gå til valg på alternativ 2 først som var innstillingen fra arbeidsgruppen. **Forslaget faller med 29 stemmer for og 69 stemmer mot.**

Ordstyrer foreslo å gå videre til valg på alternativ 3 med overnevnte korrigerings:

Forslag til vedtak:

Punkt 3.1 i Instruks for valgkomiteen endres fra « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet» til « Valgkomiteen skal i sin innstilling tilstrebe god fordeling av kompetanse, kjønn, alder og geografisk spredning, og ta hensyn til mangfoldet i det norske samfunnet. Valgkomiteen skal tilstrebe at innstillingen til styremedlemmer inkluderer minst en ungdom.»

Forslaget ble vedtatt med 50 stemmer for og 49 stemmer mot.

FN og menneskerettighetsforkjempere

Andrew Gilmour, assisterende generalsekretær for menneskerettigheter i FN, holdt foredrag om hva FN gjør for å beskytte menneskerettighetsforkjempere og -organisasjoner, slik at de kan fortsette sitt viktige arbeid med å gi FN informasjon om situasjonen på bakken i sine områder.

Kampen for hjemmet og landet

Samtale mellom menneskerettighetsforkjemper Nohnle Mbuthuma fra Sør-Afrika og leder for Amnesty i Norges politikk- og samfunnsavdeling, Tale Birkeland Hungnes. Nohnle kjemper mot et gruveselskap som prøver å ta hjem og land fra henne og rundt 5000 andre landsbyboere. På grunn av denne kampen blir hun utsatt for trusler, trakassering og drapsforsøk. Nohnle er en av enkeltsakene vi jobber med i årets Skriv for liv-kampanje.

Presentasjon av de nye nettsidene

Assisterende generalsekretær informerte om at Amnesty har lansert nye nettsider denne uken. Nettsidene er utformet med tanke på å øke handling, enten ved å gi, signere eller engasjere seg i organisasjonen. Siden skal også bidra til større forståelse for hvordan Amnesty jobber. Siden har en egen aktivistportal for aktive medlemmer. Her finner man verktøykasse for grupper, mulighet for bestilling av materiale, egen side for ungdom, om medlemsdemokratiet, styret, landsmøter, regionmøter, oversikt over arrangementer, kurs, oversikt over grupper, kontaktinfo til regionene mm. Gruppene kan også legge inn egne arrangementer på siden. Enkelte dokumenter vil være låst og kun tilgjengelige for medlemmer.

Tale fra den nye styrelederen

Styreleder takket for fornyet tillit, og takket arrangementskomiteen, ordstyrere og deltakerne for vel gjennomført landsmøte. Han avsluttet med å minne om at neste landsmøte vil være våren 2020.

Avslutning

Assisterende generalsekretær Ingvild Gjone Lyberg takket landsmøtet for gode diskusjoner og ønsket deltakerne vel hjem.